

Projekt GeNN
przywracamy tożsamość

Broszura informacyjna

Spis treści

Opis projektu Genn	3
Czym jest projekt GeNN?	3
Efekty projektu	3
Cele projektu	4
Konsorcjum projektowe	4
Fundacja ITAKA Centrum Poszukiwań Ludzi Zaginionych	4
Centralne Laboratorium Kryminalistyczne Policji	5
Agencja Interaktywna Esencja Studio	5
Przebieg prac oraz harmonogram	6
Badania DNA	7
FAQ	7
Czy projekt GENN dotyczy wszystkich zaginionych?	7
Gdzie i kiedy mam się zgłosić, aby wziąć udział w projekcie GeNN?	7
Czy mogę liczyć na pomoc prawną lub psychologiczną?	7
Czy muszę wypełnić dokumenty, aby wziąć udział w projekcie? Aby oddać DNA do badań?	7
Jak wygląda kwalifikacja do projektu?	8
Kto będzie miał dostęp do danych osobowych i DNA zbieranych w projekcie?	8
Kiedy będą ogłoszone rezultaty projektu?	8
Na czym polegają badania DNA w identyfikacji osoby zaginionej?	8
Od kogo z rodziny powinien zostać pobrany materiał do badań?	8
Z jakich przedmiotów jest pobierane DNA osoby zaginionej?	8

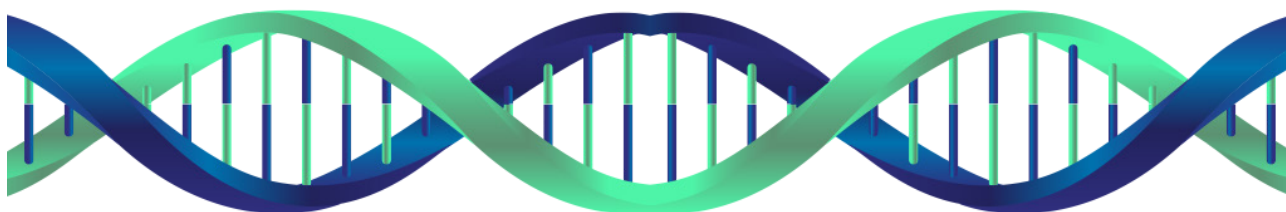
Opis projektu GeNN

Czym jest projekt GeNN?

Genetyczna Identyfikacja Zwłok o Nieustalonej Tożsamości to projekt społeczny, którego celem jest wyjaśnienie archiwalnych spraw - doprowadzenie do identyfikacji osób długotrwale zaginionych jak i osób pochowanych jako NN. Poprzez ustalenie genetycznych profili osób pochowanych jako NN i porównanie ich z profilami genetycznymi zaginionych będzie możliwa ich identyfikacja.

Ponad 3600 osób w Polsce jest pochowanych na cmentarzach jako osoby niezidentyfikowane. Co roku policja ujawnia około 800 osób zmarłych o nieznannej tożsamości, 700 z nich zostaje przeważnie zidentyfikowanych. Niestety liczba osób pochowanych jako NN nieustannie rośnie i wg statystyk Komendy Głównej Policji w dniu 1 stycznia 2013 roku w Polsce było 3528 niezidentyfikowanych zwłok.

Z uwagi na to, że liczba osób długotrwale zaginionych wynosi od lat ok. 4400, przy jednoczesnym wskaźniku zmarłych pochowanych jako NN - ok. 3700. Zachodzi przypuszczenie, że około 80% osób pochowanych jako NN jest jednocześnie osobami uznanymi za długotrwale zaginione. Tak duży problem społeczny jest ewenementem w Europie. W innych krajach opracowano procedury i metody identyfikacji osób zmarłych jako NN, które skutecznie pozwalają wyjaśniać praktycznie większość spraw.

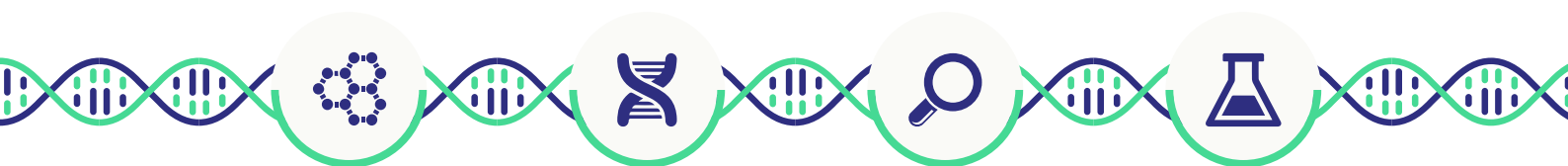

Efekty projektu

Bezpośrednimi efektami prac projektowych jest doprowadzenie do zamknięcia niewyjaśnionych, archiwalnych spraw poszukiwawczych osób zaginionych oraz identyfikacja osób pochowanych jako NN.

Cele projektu

- Ustalenie możliwości identyfikacyjnych osób pochowanych jako NN przed 2004 r. za pomocą badań genetycznych. Opracowanie wytycznych postępowania z archiwalnym materiałem biologicznym oraz algorytmów postępowania w takich przypadkach.
- Rozwój procedury badań genetycznych w zakresie pozyskania i analizy materiału biologicznego w postaci endogennego DNA, które było poddane negatywnym czynnikom środowiskowym i uszkodzeniom post mortem – co oznacza rozwój tej gałęzi kryminalistyki w Polsce.
- Wdrożenie zintegrowanego, uniwersalnego narzędzia online, które umożliwi błyskawiczną analizę porównawczą informacji zawartych w profilach bazy danych zwłok NN z profilami osób zaginionych dla upoważnionych jednostek.
- Opracowanie analizy sytuacji prawnej oraz postulatów zmian prawnych i organizacyjnych w przypadku spraw związanych z zaginięciami osób oraz identyfikacją ujawnionych zwłok dla służb publicznych.

Konsorcjum projektowe

Projekt GeNN realizowany będzie przez Konsorcjum, którego liderem jest **Fundacja ITAKA Centrum Poszukiwań Ludzi Zaginionych**. Fundacja wraz z **Centralnym Laboratorium Kryminalistycznym Policji** była inicjatorem tego przedsięwzięcia. Trzecim członkiem Konsorcjum jest przedsiębiorca prywatny – **Agencja Interaktywna Esencja Studio**. Na realizację tego projektu zostało przyznane dofinansowanie przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju.

Fundacja ITAKA Centrum Poszukiwań Ludzi Zaginionych

Fundacja ITAKA – Centrum Poszukiwań Ludzi Zaginionych jest jedyną organizacją w Polsce całościowo zajmującą się problemem zaginięć. Nie tylko pomaga w poszukiwaniach, ale też wspiera rodziny i bliskich osób zaginionych. Specjaliści Fundacji ITAKA udzielają wsparcia psychologicznego, doradzają w kwestiach prawnych i socjalnych. Każdego roku Fundacja prowadzi ok. 1400 spraw. W Warszawie Fundacja prowadzi Punkt Wsparcia Bezpośredniego, zaś w Gdańsku i w Katowicach funkcjonują grupy wsparcia.

Oprócz działań poszukiwawczych i wspierających ITAKA prowadzi programy profilaktyczne mające na celu zmniejszenie liczby zaginięć: program „Nie uciekaj”, kierowany do nastolatków, akcja „Bezpieczna Praca” adresowana do osób planujących wyjazd do pracy za granicę oraz „Stop depresji” dla osób borykających się z tą chorobą. Fundacja prowadzi serwis www.zaginieni.pl oraz stronę organizacji www.itaka.org.pl.

Zadania fundacji ITAKA

- analiza archiwalna spraw poszukiwawczo-identyfikacyjnych,
- wytypowanie 300–stu rodzin osób zaginionych, których bliscy zaginęli przed 2004 rokiem (z wyłączeniem zaginięć w czasie wojny),
- kontakt z rodzinami, udzielenie specjalistycznej pomocy i kwalifikacja do projektu,
- wytypowanie 400 próbek materiału biologicznego ze spraw archiwalnych osób zmarłych, pochowanych jako „NN” przed 2004 r. do badań DNA (we współpracy z Centrum Poszukiwań Osób Zaginionych Komendy Głównej Policji),
- analiza sytuacji prawnej w zakresie identyfikacji osób i zwłok NN,
- przygotowanie postulatów zmian prawnych lub organizacyjnych.

Centralne Laboratorium Kryminalistyczne Policji

Instytut badawczy funkcjonujący w strukturach organizacyjnych policji, który realizuje zadania Komendy Głównej Policji w zakresie techniczno-kryminalistycznego zabezpieczenia procesu zapobiegania i zwalczania przestępczości m.in. poprzez wykonywanie prac badawczo-wdrożeniowych, porównawczych i eksperckich w dziedzinie kryminalistyki.

Koordynuje i nadzoruje wykonanie zadań przez jednostki policji w sferze techniczno-kryminalistycznej obsługi miejsc zdarzeń. Opracowuje metody, normy i standardy pracy techniki kryminalistycznej w policji oraz nadaje i weryfikuje uprawnienia do samodzielnego opracowywania ekspertyz i wydawania opinii kandydatom na ekspertów kryminalistyki.

Zadania Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego Policji

- badanie DNA w celu identyfikacji genetycznej osób pochowanych jako NN, czyli zwłok o nieustalonej tożsamości, wytypowanych na podstawie analizy archiwalnych spraw poszukiwawczo – identyfikacyjnych,
- dokonanie analizy porównawczej 400 próbek z materiału archiwalnego ze wszystkimi profilami DNA rodzin, które są dotychczasowo zarejestrowane w Bazie Danych DNA, jak również z tymi profilami DNA, które będą na bieżąco wprowadzane w trakcie trwania projektu.

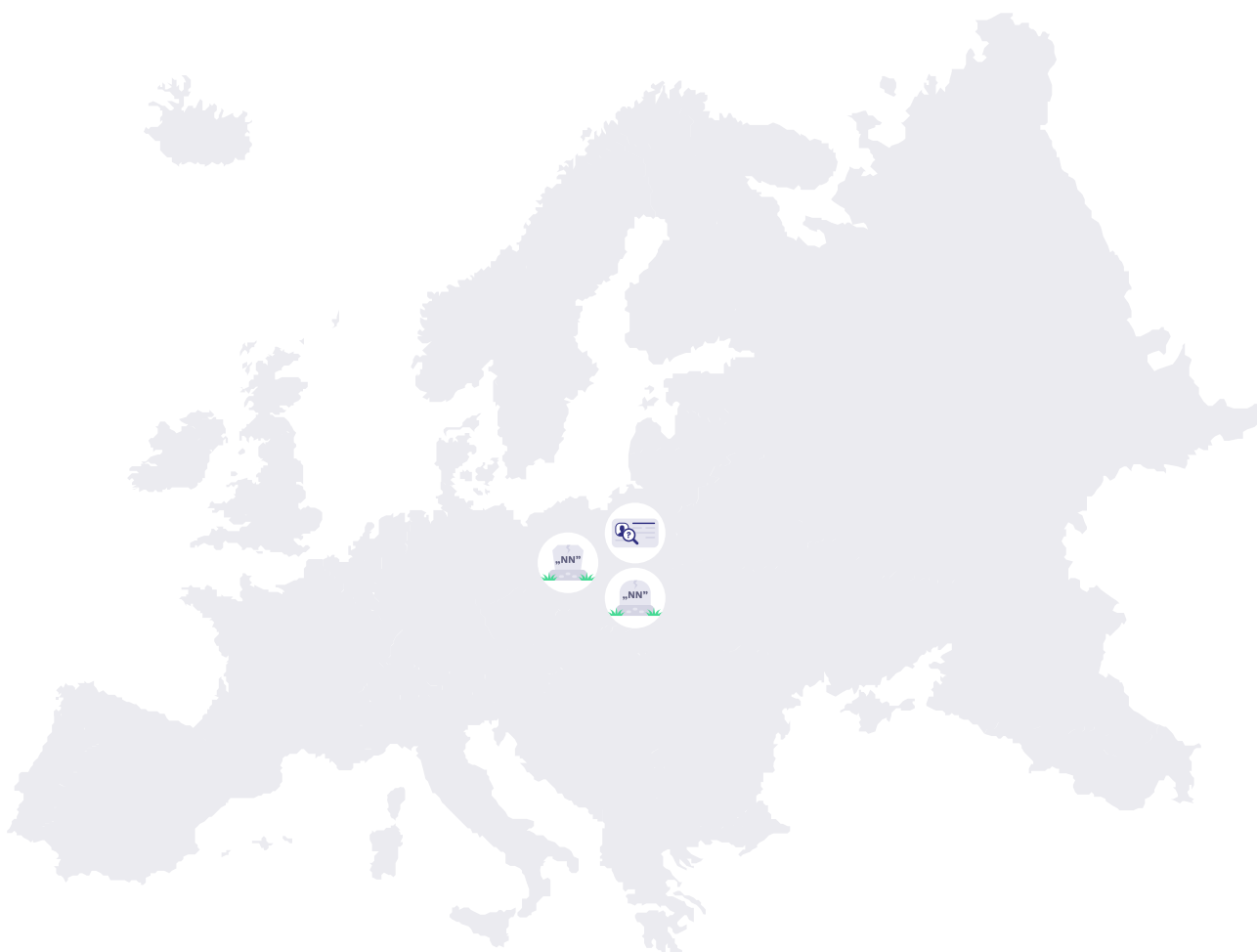
Agencja Interaktywna Esencja Studio

Kreowanie wirtualnej rzeczywistości, realizacja projektów w internecie - serwisy www, kampanie wizerunkowe, infografiki, spoty i virale, a także e-PR oraz projektowanie aplikacji w 3D i Virtual Reality. Esencja Studio angażuje się w projekty umysłem i sercem, szczególnie, gdy misja ma cel społeczny i jest bardzo ważna dla wielu poszkodowanych osób – tak, jak w przypadku projektu GeNN.

Zadania Esencja Studio w świecie wirtualnym

- zaprojektowanie, zaprogramowanie oraz wdrożenie narzędzi informatycznych, które umożliwią zarządzanie danymi zbieranymi podczas trwania projektu przez Fundację ITAKA oraz CLKP,
- umożliwienie sprawnego przetwarzania i wyszukiwania rekordów w celu porównywania i kojarzenia zbiorów informacji na temat osób zaginionych ze zbiorami informacji uzyskanymi wobec osób zmarłych jako NN,
- zaprojektowanie strony www projektu oraz jej administrowanie,
- prowadzenie działań PR w zakresie informowania opinii publicznej na temat zasad, celów oraz bieżących wydarzeń związanych z projektem.

Przebieg prac oraz harmonogram

Przebieg prac

- Analiza archiwalna spraw poszukiwawczo-identyfikacyjnych i przebadanie 400 próbek z materiału biologicznego zebranego w aktach archiwalnych odnoszących się do osób pochowanych jako NN przed 2003 r. (Fundacja ITAKA + Centralne Laboratorium Kryminalistyczne Policji),
- Badania genetyczne materiału biologicznego zebranego ze spraw archiwalnych sprzed 2004 roku i porównanie uzyskanych wyników badań materiału archiwalnego z profilami rodzin długotrwale poszukujących swoich bliskich. Zakładanym efektem będzie identyfikacja osób poszukiwanych od lat (CLKP),
- Wytypowanie 300-stu rodzin osób zaginionych, których bliscy zaginęli przed 2004 rokiem, z wykluczeniem zaginięć w czasie wojny. (Fundacja ITAKA),
- Stworzenie prototypu narzędzia informatycznego do rejestrowania, zarządzania i przeglądaniach danych uzyskiwanych w ramach projektu. (Esencja Studio),
- Kontakt z rodzinami: poinformowanie o projekcie, omówienie procedury pobrania próbek do badań oraz zakwalifikowanie rodziny do udziału w GeNN. (Fundacja ITAKA),
- Objęcie rodzin bezpłatną, specjalistyczną pomocą psychologiczną i prawną,
- Wdrożenie w pełni funkcjonalnego narzędzia informatycznego do przetwarzania i wyszukiwanie rekordów w celu porównywania i kojarzenia zbiorów informacji na temat osób zaginionych, ze zbiorami informacji na temat osób zmarłych jako NN,
- Analiza sytuacji prawnej w zakresie identyfikacji osób i zwłok NN. (Fundacja ITAKA),
- Propozycje postulatów zmian prawnych lub organizacyjnych dla prokuratury i policji prowadzących postępowania identyfikacyjne. (Fundacja ITAKA).

Harmonogram działań

Projekt GeNN będzie realizowany od 1 września 2015 do 28 lutego 2018 w ramach kilku etapów prac:

Badania DNA

Metodyka badań DNA

Badania DNA zostaną wykonane przez zespół ekspertów genetyki **Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego Policji** zgodnie z procedurą opracowaną w instytucji, pt. „Kryminalistyczne badania DNA w multipleksowych systemach STR” akredytowaną przez Polskie Centrum Akredytacji. Na ten moment jesteśmy w stanie zidentyfikować zwłoki nawet w przypadku znacznego ich rozkładu. Wykorzystujemy jądrowe DNA (nDNA) w postaci sekwencji STR (short tandem repeat – krótkie powtarzalne sekwencje tandemowe) na uzyskanie profilu konkretnej osoby i jej identyfikację nawet z bardzo starego, archiwalnego materiału biologicznego, także ze śladowych ilości. Metoda ta pozwala na typowanie STR z kości, które są najczęściej jedynym źródłem materiału biologicznego zachowanego w sprawach archiwalnych. Dlatego też możliwe jest wykorzystanie tego narzędzia w identyfikacji osób zaginionych oraz szczątków ludzkich NN.

Pytania i odpowiedzi

Poniżej zamieszczone są najważniejsze pytania pojawiające się odnośnie projektu. Pełna, na bieżąco uzupełniana lista znajduje się na stronie www.projektgenn.pl

Czy projekt GENN dotyczy wszystkich zaginionych?

Do projektu mogą zgłaszać się rodziny osób zaginionych przed 1 stycznia 2004 roku (z wykluczeniem zaginięć z czasów wojny).

Gdzie i kiedy mam się zgłosić, aby wziąć udział w projekcie GENN?

Zgłoszenia do projektu rozpoczną się 1 stycznia 2016 roku. W zakładce Zgłoś się zostanie uruchomiony formularz zgłoszeniowy dla osób spełniających warunki rejestracji. Pierwszeństwo mają rodziny wytypowane przez Fundację ITAKA. Ilość rodzin zaginionych biorących udział w projekcie jest ograniczona. Środki pozwolą na wytypowanie 300 rodzin osób długotrwale zaginionych, których profile DNA nie były do tej pory oznaczone przez policję.

Czy mogę liczyć na pomoc prawną lub psychologiczną?

Rodziny osób zaginionych zakwalifikowane do projektu będą objęte pomocą psychologiczną. Doświadczony psycholog będzie towarzyszył rodzinie omawiając przeżycia, które pojawią się w czasie oczekiwania na wyniki badań DNA. Do dyspozycji rodzin będzie 24h linia wsparcia pod numerami telefonów 0801 24 70 70 lub 22 654 70 70. Merytoryczną pieczę nad projektem sprawuje jeden z prawników Fundacji ITAKA. Będzie on służył beneficjentom w sprawach wymagających pomocy prawnej.

Czy muszę wypełniać dokumenty, aby wziąć udział w projekcie? Aby oddać DNA do badań?

Zgłoszenia do projektu dla rodzin osób zaginionych rozpoczną się 1 stycznia 2016 roku. Po tym terminie na stronie projektu zostaną zamieszczone potrzebne formularze do wypełnienia. Z kolei do zgłoszenia się na badania DNA w jednostce policji potrzebny będzie dowód osobisty. Konieczne będzie również podpisanie oświadczenia – zgody na badania i wykorzystanie ich wyników do analizy porównawczej.

Kto będzie miał dostęp do danych osobowych i DNA zbieranych w projekcie?

Dostęp do danych sensytywnych zawartych w bazie będą posiadali jedynie funkcjonariusze policji oraz osoby upoważnione do tego rodzaju informacji z Fundacji ITAKA – specjaliści ds. poszukiwań ściśle współpracujący z policją.

Jak wygląda kwalifikacja do projektu?

Fundacja ITAKA będzie się zwracać bezpośrednio do wytypowanych rodzin począwszy od 1 stycznia 2016 roku. Po tym terminie zostanie również uruchomiony formularz na podstronie Zgłoś się, umożliwiający samodzielne zgłoszenie chęci uczestnictwa przez członka rodziny osoby zaginionej. Fundacja ITAKA będzie decydować o zakwalifikowaniu rodzin do projektu. Najpierw wybierane są sprawy z bazy Fundacji, a w następnej kolejności kwalifikowane są rodziny, które wysłały kwestionariusz. Ponieważ ilość miejsc w projekcie jest ograniczona, nie możemy zakwalifikować do projektu wszystkich, którzy się zgłoszą, stąd zastrzegamy sobie prawo do kontaktu z wybranymi rodzinami.

Kiedy będą ogłoszone rezultaty projektu?

Szczegółowy raport końcowy projektu zostanie przedstawiony i opublikowany na stronie www wraz z zakończeniem wszystkich prac projektu GeNN, tj. 29 maja 2018 roku. Rodziny biorące udział w projekcie będziemy informować sukcesywnie po zakończonych kolejnych etapach badań. Ostateczny termin zakończenia badań DNA przez Centralne Laboratorium Kryminalistyczne Policji to zgodnie z harmonogramem projektu 28 lutego 2018 roku.

Na czym polegają badania DNA w identyfikacji osoby zaginionej?

Badania DNA polegają na pobraniu próbki biologicznej od osoby spokrewnionej z osobą zaginioną. Za pomocą szpatułki zakończonej bawełnianym wacikiem, pobiera się wymaz (ślinę) z wewnętrznej części policzka. Badanie to jest bezbolesne i trwa ok. 1 minuty. Do pobrania wymazu nie trzeba się specjalnie przygotowywać. Z pobranej próbki oznaczany jest w laboratorium tzw. „profil DNA”, który jest unikalny dla każdego człowieka.

Od kogo z rodziny powinien zostać pobrany materiał do badań?

Materiał do badań powinien być pobrany od co najmniej dwóch osób najbliższych spokrewnionych z osobą zaginioną:

- dzieci osoby zaginionej (oraz partner, z którym osoba zaginiona ma te dzieci),
- rodzice osoby zaginionej.

W przypadku, gdy żyje jeden rodzic oraz dzieci osoby zaginionej, to najlepiej pobrać materiał od żyjącego rodzica oraz dzieci. W przypadku braku osób spokrewnionych z osobą zaginioną w linii prostej tj. rodzic – dziecko, należy pobrać materiał biologiczny od żyjącego rodzeństwa.

UWAGA: Osoby poszukujące swoich bliskich powinny wyrazić pisemną zgodę na pobranie od nich materiału biologicznego, oznaczenie profilu DNA oraz zarejestrowanie w Bazie Danych DNA w celu identyfikacji.

Z jakich przedmiotów jest pobierane DNA osoby zaginionej?

W przypadku przedmiotów użytku osobistego najbardziej przydatne do badań genetycznych będą:

- bielizna osobista – noszona przez osobę zaginioną i nie prana przed zabezpieczeniem;
- maszynka do golenia używana wyłącznie przez osobę zaginioną;
- szczoteczka do zębów;
- grzebień lub szczotka do włosów, jeśli mamy pewność, że nie używały ich inne osoby;
- inne przedmioty lub odzież należąca i użytkowana przez osobę zaginioną np. różnego rodzaju nakrycia głowy, okulary itp.
- pasek z krwią do mierzenia cukru – w przypadku osób chorych na cukrzycę;
- niedopałki papierosa – jeśli osoba zaginiona była palaczem.

Bardzo ważne jest, aby przedmioty osobistego użytku nie były dotykane przez inne osoby (np. bez użycia rękawiczek jednorazowych), ponieważ może to spowodować naniesienie na te przedmioty innego DNA niż osoby zaginionej.

Partnerzy projektu

Patroni medialni

TYGODNIK
POWSZECHNY

charaktery
magazyn psychologiczny

Kontakt

Uczestnicy projektu

Agata Nowacka
Fundacja ITAKA - Centrum Poszukiwań
Ludzi Zaginionych
rodziny@projektgenn.pl

Policja

Marek Śpiewak
Centrum Poszukiwań Osób Zaginionych
Komendy Głównej Policji
policja@projektgenn.pl

Koordinator projektu

Alicja Tomaszewska
prezes Fundacji ITAKA
at@projektgenn.pl

Dla mediów

Ilona Sikorska
is@projektgenn.pl

www.projektgenn.pl

